

۱۷ منشور حقوق مودیان مالیاتی

اصل اول) احترام و رفتار مناسب با مودی

خط مشی سازمان امور مالیاتی کشور بر تکریم ارباب رجوع (مودیان) و رعایت حقوق اخلاقی و اجتماعی مردم استوار است. بنابراین حسن سلوک کارگزاران مالیاتی و رعایت جانب عدالت و انصاف در چارچوب قوانین و مقررات از مواردی است که سازمان تأکید فراوان بر آن دارد و کلیه ماموران مالیاتی موظف اند در برخورد با مودیان این اصل مهم را رعایت کنند.

اصل دوم) پرداخت مالیات طبق موازین قانونی

این حق بموجب اصل ۵۱ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران برای مودیان در نظر گرفته شده است که مضمون آن چنین است. "هیچ مالیاتی گرفته نمی شود مگر بموجب قانون"

اصل سوم) تقاضای مشاوره

مودی مالیاتی حق دارد به رایگان از خدمات مشاورانی که سازمان امور مالیاتی کشور جهت راهنمایی و پاسخ به سوالات آنها در ادارات امور مالیاتی به کار گمارده است استفاده کند.

اصل چهارم) رعایت عدالت در رسیدگی پرونده

با وجود کوششها و تلاشهای فراوان توسط قانونگذار و در جهت جلوگیری از تضییع حقوق دولت و مردم، گاهی اوقات و در پاره ای از موارد بدلیل نارسایی و ضعف قانون حقوق بعضی از مودیان ضایع می شود.

در این میان خوشبختانه ماده ۲۵۱ مکرر نقش موثر و سازنده ای در جهت این نقیصه ایفا نموده است و به منزله يك عدالتخانه در وزارت دارایی و سازمان امور مالیاتی محسوب می شود. بدین ترتیب مودی این حق را دارد که به صرف غیر عادلانه بودن مالیات به استناد مدارک و دلایل کافی شکایت نموده و تقاضای تجدید رسیدگی را نماید.

اصل پنجم) دارا بودن حق وکیل یا نماینده

مودی مالیاتی حق دارد به جای خود وکیل یا نماینده قانونی اش را با رعایت مقررات مربوطه به اداره امور مالیاتی بفرستد. ذکر این موضوع نیز ضروری است که بموجب قانون مالیات های مستقیم وکیل یا نماینده مودی نباید از کارکنان شاغل یا آماده به خدمت در وزارت امور اقتصادی و دارایی و سازمان امور مالیاتی کشور باشند.

اصل ششم) حق تصحیح و اصلاح اسناد و مدارک تسلیمی

بموجب تبصره ماده ۲۲۶ قانون مالیات های مستقیم به مودیان مالیاتی اجازه داده می شود در صورتی که به نحوی از انحاء در اظهارنامه یا ترازنامه یا حساب سود و زیان تسلیمی از نظر محاسبه اشتباهی شده باشد با ارائه مدارک لازم ظرف یکماه از تاریخ انقضای مهلت تسلیم اظهارنامه نسبت به رفع اشتباه اقدام و اظهارنامه یا ترازنامه یا حساب سود و زیان اصلاحی حسب مورد تسلیم نماید.

اصل هفتم) محرمانه بودن اطلاعات مودی در حین رسیدگی

اداره امور مالیاتی و سایر مراجع مالیاتی می بایست اطلاعات شخصی مودیان را که در حین رسیدگی بدست می آورد محرمانه تلقی نمایند وگرنه طبق قانون مجازات اسلامی با آنها رفتار خواهد شد.

اصل هشتم) کسب اطلاع

معمولاً مودیان مالیاتی اوراق مالیاتی خود را: ۱- از طریق ماموران و کارکنان سازمان امور مالیاتی دریافت می کنند، ۲- سازمان امور مالیاتی می تواند به منظور تحویل اوراق مالیاتی به مودیان از خدمات پستی استفاده نماید (ماده ۲۰۳ ق.م.م و تبصره های آن)، ۳- از طریق روزنامه های کثیرالانتشار به اطلاع مودی می رسد، ۴- مودی می تواند برای اطلاع از نحوه تشخیص یا محاسبه مالیات تصویر گزارش نهایی را از واحد مالیاتی دریافت نماید.

اصل نهم) اعتراض به مالیات مطالبه شده

در صورتی که مودی به برگ تشخیص مالیات ابلاغ شده به وی معترض باشد می تواند ظرف سی روز از تاریخ ابلاغ شخصاً یا بوسیله وکیل تام الاختیار خود به اداره امور مالیاتی مراجعه و با ارائه دلایل و اسناد و مدارک کتباً تقاضای رسیدگی مجدد نماید. (ماده ۲۲۸ ق.م.م)

اصل دهم) برخورداری دادرسی بیطرفانه پیش از الزام به پرداخت مالیات

مودیان مالیاتی می توانند ظرف سی روز از تاریخ ابلاغ برگ تشخیص و در صورتی که با رییس امور مالیاتی به توافق نرسند با دادن اعتراض کتبی به برگ تشخیص، رسیدگی مجدد را از هیات حل اختلاف مالیاتی درخواست نمایند.

اصل یازدهم) انتخاب نماینده از سوی مودی

مودی حق دارد يك نفر نماینده از اتاق بازرگانی و صنایع و معادن یا اتاق تعاون یا جامعه حسابداران رسمی یا مجامع حرفه ای یا تشکل های صنفی یا شورای اسلامی شهر به انتخاب خود جهت شرکت در هیات حل اختلاف مالیاتی معرفی نماید. (بند ۳ ماده ۲۴۴ ق.م.م)

اصل دوازدهم) برخورداری از معافیت ها و تسهیلات قانونی

مودیان مالیاتی در صورت ارائه بموقع اظهارنامه و انجام تکالیف قانونی می توانند از معافیت ها و تسهیلات قانونی برخوردار شوند

اصل سیزدهم) تقاضای تقسیط مالیات

وزارت امور اقتصادی و دارایی یا سازمان امور مالیاتی کشور می تواند نسبت به مودیانی که قادر به پرداخت بدهی مالیاتی خود اعم از اصل و جریمه بطور یکجا نیستند از تاریخ ابلاغ مالیات قطعی بدهی مربوط را حداکثر بمدت ۳ سال تقسیط نمایند. این حق به صراحت در ماده ۱۶۷ قانون مالیات های مستقیم بیان شده است.

اصل چهاردهم) قائل بودن از برخورداری از حداقل معیشت برای مودی در چارچوب قانون

مودی مالیاتی بموجب ماده ۲۱۲ قانون مالیات های مستقیم این حق برایش لحاظ شده است که از اداره امور مالیاتی بخواهد در هر يك از مراحل مختلف وصول و اجرا حق برخورداری از حداقل معیشت در چارچوب قانون و مقررات جاری برای او در نظر گرفته شود.

اصل پانزدهم) استرداد اضافه پرداخت مالیات

مودى مالياتي حق دارد از اداره امور مالياتي بخواهد چنانچه به هر دليل وجوهي اضافه بر ميزان ماليات واقعي اش پرداخته است و نيز مبالغه كه تحت عنوان خسارت وارده به اضافه پرداختي مزبور تعلق مي گيرد را در مدت زمان مصرح در قانون به وي مسترد نمايد.

اصل شانزدهم) تقاضای مفاصا حساب مالياتي

بموجب ماده ۲۳۵ ق.م.م اداره امور مالياتي مكلف است نسبت به موديانى كه بدهي مالياتي قطعي خو را پرداخت نموده اند حداكثر ظرف مدت ۵ روز از تاريخ وصول تقاضای مودى، مفاصا حساب مالياتي تهيه و به مودى تسليم كند.

اصل هفدهم) نحوه ارائه اظهارنامه مالياتي

بطور كلي موديان مالياتي از دو طريق مي توانند اظهارنامه هاى مالياتي خود را به ادارات امور مالياتي ارائه نمايند. نخست آنكه خود شخصا اظهارنامه مالياتي را به ادارات امور مالياتي ارائه و رسيد دريافت نمايد. ماده ۱۷۷ ق. م.م) دوم آنكه مودى حق دارد اظهارنامه و ساير اوراق مالياتي كه مكلف به ارائه آن مي باشد را از طريق پست به اداره امور مالياتي ارسال نمايد.